

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2012

EALAÍN

Cumadóireacht Shamhlaíoch agus Ábhar Neamhbheo Gnáthleibhéal

Tá 100 marc ag gabháil leis an bpáipéar seo, i.e. 25% de na marcanna iomlána ar an Ealaín.

Dé Luain, 30 Aibreán – Dé hAoine, 11 Bealtaine Maidin 9.30 – 12.00

Ba chóir an páipéar seo a thabhairt do na hiarrthóirí **Dé Máirt, 17 Aibreán.**

Treoracha

Tá cead agat oibriú le dath, monacróm, meáin mheasctha, colláis, nó meán oiriúnach ar bith eile. Níl cead olaphéinteanna ná ábhar orgánach meatach a úsáid, áfach. Níl cead agat áiseanna mar stionsail, teimpléid, íomhánna rianaithe, obair ealaíne réamhullmhaithe ná íomhánna fótagrafaíochta a thabhairt isteach sa scrúdú.

Scríobh do Scrúduimhir go soiléir sa spás atá ann di ar do bhileog A2. Scríobh an teideal – ‘Cumadóireacht Shamhlaíoch’ nó ‘Ábhar Neamhbheo’ – díreach faoi do Scrúduimhir.

Más mian leat oibriú ar bhileog dhaite, **ní mór don fheitheoir an bhileog sin a shíniú sula dtosaíonn an scrúdú** á dheimhniú go bhfuil sí folamh. Uasmhéid na bileoige: A2.

Roghnaigh ceann amháin díobh seo a leanas:

1. Déan **Cumadóireacht Shamhlaíoch** bunaithe ar cheann amháin de na sleachta tuairisciúla A, B, C, D, E. **Ba chóir duit an pointe tosaigh agus an bunús atá le do Chumadóireacht Shamhlaíoch a lua ar chúl na bileoige líníochta agus an bhaint atá acu leis an sliocht tuairisciúil atá roghnaithe agat a chur in iúl.**
2. Déan **Cumadóireacht Ábhar Neamhbheo** bunaithe ar fhoireann nithe a bhfuil tuairisc orthu i gceann de na sleachta tuairisciúla A, B, C, D, E, nó a mheabhraíonn na sleachta sin duit. Ní mór duit nithe ábhartha a thabhairt chuig ionad an scrúdaithe chun go mbeidh ar do chumas **do chumadóireacht ábhar neamhbheo féin** a leagan amach. **Ní mór é seo a dhéanamh go tráthúil, roimh thús an scrúdaithe.** Ní mór duit an pointe tosaigh agus an bunús atá le do Chumadóireacht Ábhar Neamhbheo a lua ar chúl na bileoige líníochta agus an bhaint atá acu leis an sliocht tuairisciúil atá roghnaithe agat a chur in iúl.
3. Déan **Cumadóireacht Theibí** bunaithe ar cheann de na sleachta tuairisciúla A, B, C, D, E, nó a fhorbróidh tú ó cheann de na sleachta tuairisciúla sin. **Ba chóir an pointe tosaigh agus an bunús atá leis an gcumadóireacht theibí a lua ar chúl na bileoige líníochta agus an bhaint atá acu leis an sliocht tuairisciúil atá roghnaithe agat a chur in iúl.** Luaigh go soiléir cé acu 1 – Cumadóireacht Shamhlaíoch, nó 2 – Ábhar Neamhbheo, atá i do Chumadóireacht Theibí.

Sleachta Tuairisciúla

Sliocht A

Nuair a bhí cónaí ar Claude Monet ina theach feirme in Giverney sa Normainn, bhí a bhailiúchán pearsanta d'ealaín chomhaimseartha – bhí saothair le Renoir, le Manet agus dosaen saothar le Cézanne ina measc – crochta ar bhallaí a sheomra codlata thuas staighre. Bhí a chuid blocphriontaí dathannacha Seapánacha crochta i seomraí ar fud an tí. Dar leis an bpéintéir féin, na radhairc a bhí aige ar a ghairdín dar mhó a chion, óna shalón agus óna sheomra codlata, bhí siad inchurtha leis na sárshaothair ealaíne a bhí istigh. Ceapann cuairteoirí an lae inniu gurb amhlaidh fós é.

Tá sé ina bhlár dallraitheach dathanna os comhair do shúl i ngairdín na mbláthanna, ar ar thug Monet Le Clos Normand. Ag brath ar an séasúr, san áireamh sa chailéideascóp de na céadta dath, tá goirmíní agus crócais, sailchuacha agus lusanna mionla, nóiníní agus anamóiní, tiúilipí, poipíní agus piainí, criosantamaim, gathanna de lusanna na mban sí agus srubha lao, glaidiólais buacach ard agus hocais ghairdín. Tá pósaetha simplí na tuaithe agus bláthanna neamhchoitianta coimhthíocha ag teacht le chéile in oiriúntas for-ordaithe dathanna sa ghairdín.

San Earrach, bíonn crainn silíní mhaisiúla Sheapánacha, crainn úll agus aibreog, trom faoi bhláth.

Sa samhradh, fásann gleoráin go rábach ar feadh chabhsa an *allée* láir ina nglóir órga agus flanndearg, dreapann rósanna thar stuanna nó – cosúil leis an dreapaire ab ansa le Monet, an rós buí *Rosa 'Mermaid'* – síneann siad suas na ballaí go dtí fuinneog a sheomra codlata ag cumhrú an aeir lena mboladh meisciúil. San fhómhar, bíonn an duilliúr caordhearg agus sa cheartlár bíonn dáilianna dearga agus flannbhuí, astair chorcairghorma, agus lusanna gréine chomh mór le sásair.

Tá cosáin ag sní timpeall na gcuar cámasach ar dhá linn uisce, thar dhosanna bambú agus faoi chrainn sailí silte. Ar na bruacha tá ródaideandróin, asáilianna, rósanna dreaptha agus piainí móra curtha. San fhómhar, bíonn luisne órga ar na toim agus ar na linnte faoi sholas na gréine agus í ag dul faoi.

Arna chóiriú as *How Monet's Garden Grew* le Jean Bond Rafferty

Sliocht B

Táimid ag eitilt amach thar uiscí airgeadúla Chuan na Gaillimhe go hInis Meáin, ceann de na trí oileán fhada, ísle, scoite ar a dtugtar Oileáin Árann agus atá suite 10 míle amach san fharraige. Na 'trí chloch chora amach as an Eoraip' a thug Seamus Heaney orthu. Tá tarraingteacht bhuan aislingeach ag na spotaí beaga seo de charraig liath, lom, shíonbhualte. A suíomh scoite geografach, a dtírdhreacha creagacha agus a n-áilleacht sceirdiúil, chomh maith lena dtábhacht mar dhúnfoirt sheasta na Gaeilge agus an chultúir Ghaelaigh is cionsiocair leis sin. Ar na hoileáin seo tá cathair ghriobháin de bhallaí arda a rinneadh go mionsaothraithe de chlocha singile chun paistí beaga foscúla talún a chur ar fáil do stoic agus do bharrá. Tógadh iad mar a bheadh gréas lása ann le ligean do ghaotha ropánta an Atlantaigh séideadh díreach tríothu. Tá a shainsraith féin de chruthanna agus de phatrúin ag gach balla maorga aolchloiche, ar nós fhí na ngeansaithe Árannacha, a chuireann ar do chumas an clochadóir a aithint go héasca.

Is oileáin fosta iad de lánaí lúbacha, de dhuirlingí stoirme, d'aillte mara, de longa báite, de sholas gealánach frithchaiteach. Agus an sméar mhullaigh ar fad, na lochtáin leathana ghlioscarnacha d'aolchloch ghlas agus na pábhálacha atá roinnte ag scailpeanna cúnga doimhne a bpéacann iontu san earrach plandaí bláthacha atá suaithinseacha neamhchoitianta crua. Ar Árainn féin, Inis Mór, an t-oileán is mó díobh, atá Dún Aonghasa, dún iontach, leathchiorclach, réamhstairiúil atá suite go géarchrochta ar aill ingearach atá 300 troigh ar airde. Cuireadh síos air uair amháin mar 'an séadchomhartha barbartha is mó ollás san Eoraip'.

Cuireann na bialanna breátha béilí ar fáil de chomhábhair atá ar fáil ar an oileán den chuid is mó.

Na hiascairí áitiúla sna curacha, báid iascaireachta traidisiúnta an oileáin, a bheireann ar na gliomaigh agus ar na portáin. Is sa bhaile a fhásann úinéirí geanúla, tallannacha, taithíocha an óstáin cuid mhór den fheoil, de na glasraí, de na torthaí, den lusra agus de na sailéid.

Arna chóiriú as *Aran Islands: a rock and a soft place* le Philip Watson

Sliocht C

Mar sin, ní dhéanaim ach féachaint orthu le linn do Phádraigín cupáin tae a bhrúigh ar Sheán agus boscaí de ghrianghraif a dhoirteadh amach dó tar éis na scoile, rámhaille chainte aici faoinár sinsir amhail is a bhí *aithne* aici orthu nó rud éigin mar sin nó amhail is a chuirfí spéis *dá laghad* sna rudaí a rinne siad.

Tugann sí a bhricfeasta síos go dtí a sheomra codlata maidineacha áirithe fiú amháin. Déanann sí a bealach go mórchúiseach tríd an halla, tráidire clingeach ar iompar aici agus saothar dathannach ailtireachta de bhia leagtha amach air. Tá babhla stríocach d'arbhar air, léas de shú oráiste, triantáin tósta atá tais le him agus cruinneachán uibhe ag éirí os a gcionn uilig. Breathnaím air sin ó bharr an staighre, dallcheo orm agus mé ag siúl go tromchosach go dtí an seomra foltha.

Ní heol dom mórán faoin a bhfuil acu i Meiriceá, ach tá a fhios agam cén rud nach bhfuil acu ó na pictiúir a thógann Seán lena cheamara. Níl teachíní leacaithe acu a bhfuil bláthanna ag fás aníos as a ndíonta ná lánaí a mbíonn línte fada caonaigh ag dathú a lár. Ní bhíonn aimsir acu atá bunoscionn, scamail a éiríonn ón talamh agus a fhásann aníos i gceonna a dhoiléiríonn an taobh tíre mar a bheadh sé i síscéal. Agus ní bhíonn mamónna acu, bhuel, cosúil le Mamó – mamónna a chaitheann sciortaí ramhra olann agus bróga tiubha ceangailte suas go dtí na rúitíní orthu.

Is ábhar iontais ag Seán í Mamó, chomh *fíor* is atá sí. Feicim é ag faire uirthi sna tráthnónta, é ag tabhairt suntais do chúlacha agus do ghága a héadain, d'fhadharcáin a cos agus do na féitheoga a shníonn ar a mbealaí gorma amach trí loinnir a riteog.

Ach is é an stair an rud is ansa le Seán faoi Éirinn. Is breá leis an tragóid a bhaineann léi, na rudaí go léir ar dhóibair dóibh titim amach.

Arna chóiriú as *Sightseeing in Louth* le Bernadette M. Smyth

Sliocht D

Is beag spás atá agam le bogadh. Tá seid an ghairdín líon lán le seanchannaí péinte, cathaoireacha paitió atá briste agus gíotaí casta de mhíotal meirgeach. Ceardlann Dhaid a bhíodh ann. Bhíodh ‘clinic’ rothar aige anseo ag an deireadh seachtaine sa samhradh agus sa gheimhreadh dhéanadh sé troscán. Níor spéis liom riamh a bheith ag cuidiú leis nuair a bhí mé i mo pháiste ach anois ó d’fhill mé agus ó fuair mé a rothar agus é i ngá deisiúcháin, bheartaigh mé tabhairt faoi mar thionscadal. Tá na páirteanna gan mhaith bainte de agam agus an smearadh glanta den fhráma. Tá creach déanta agam ar bhoscaí na bpáirteanna spártha ar sheilfeanna na seide agus ar shiopa rothar Roibeard Mhic Craith i mBaile Brigín. Ina suí anois i mbosca le hais an dorais tá diallait nua leathair, seit de mhoil chróim, gléas cinn agus stoc de chruach scuabtha. Ann fosta tá luamháin thiubha choscán, cailpéir chróim agus an chóir shlabhra ba dhaoire ab acmhainn dom a cheannach. Tá an t-iomlán ag fanacht go gcríochnaí mé suiteáil an chnó réaltaigh.

Luascaim an casúr – *poc!* – agus airím creathadh taitneamhach i gcaol mo láimhe, ach nuair a chrochaim an t-adhmad titeann an cnó ar an urlár agus rollann sé go luíonn sé ag mo shála. Eagraím gach rud agus luascaim an casúr arís, ach ní aimsím lár an adhmaid an tráth seo agus leabaím an cnó ar uillinn. Nuair a dhéanaim iarracht é a tharraingt amach arís, briseann sé ina pháisí i gcrúba an chasúir.

Sáim isteach mó mhéara á lorg ach ní dhéanaim ach iad a ghearradh. Leagam an rothar i gcoinne an bhalla agus mé ag eascaíni liom, ach de bharr nach bhfuil rud ar bith boltáilte titeann na rothaí deiridh de agus tugann an fráma uaidh de chleatar. Seasaim scaitheimh ag sú mo mhéar agus ag féachaint ar a bhfuil déanta agam. Ansin piocaim amach mo bhealach suas tríd an ghairdín go dtí an teach.

Arna chóiriú as *A Man Should Be Able to Do Things* le Andrew Fox

Sliocht E

Spréigh eireaball an chóiméid amach thar an maidneachan, ina slais dhearg ag fuiliú os cionn chrága Dragonstone mar a bheadh créacht sa spéir bhándearg agus chorcra. Sheas an máistir ar an mbalcóin in aghaidh na sceirde taobh amuigh dá sheomraí. Anseo a tháinig na fiacha dubha i ndiaidh eitilt fhada. Bhí geargáil ar a dhá thaobh, ifreannach agus vuibhearn, iad dhá throigh déag an airde, dhá cheann den mhíle geargáil a bhí ag goraíocht os cionn bhallaí an dúin ársa. Bhí siad breac le salachar na bhfiach dubh. Nuair a tháinig sé go Dragonstone den chéad uair chuir an t-arm d’arrachtaí cloiche míshuaimhneas air ach d’éirigh sé cleachtach orthu de réir mar a chuaigh na blianta thart. Mar sheanchairde a d’fhéach sé orthu anois. Bhí tubaiste á tuar don triúr acu agus iad ag grinniú na spéire le chéile.

Níor ghéill an máistir do na tuair. Agus fós dá aosta dá raibh sé, ní fhaca Cressen cóiméad riamh a bhí leath chomh geal leis seo, ná fós ceann den dath sin, an dath uafásach sin, dath na fola, dath lasracha agus dath luí na gréine. An bhfaca na geargáilí a leithéid cheana? an smaoineamh a bhí ina cheann. Bhí siad sin anseo i bhfad níos faide ná eisean, agus bheidís fós anseo i bhfad ina dhiaidh. Dá dtiocfadh le teangacha cloiche labhairt ... *A leithéid d’amaidí*. Lig sé é féin siar leis an bhforbhalla, an fharraige ag tuairteáil thíos faoi, an chloch dhubh garbh faoina mhéara.

Arna chóiriú as *A Clash of Kings* le George R. R. Martin

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán